

วารสารรายไตรมาส
ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน 2567

GOOD GOVERNANCE on the MOVE **3**

ผลประโยชน์ทางสังคม
SOCIAL BENEFITS

ติดตามข่าวสารได้ที่

Facebook : สำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาระบบราชการ - OPDC

Website : สำนักงาน ก.พ.ร.

Facebook

Website

วารสาร Good Governance on the Move ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน 2567

ผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefits)

จัดทำโดย

กองขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)
59/1 ถนนพิษณุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2356 9999
อีเมล saraban@opdc.go.th
www.opdc.go.th

ที่ปรึกษา

นางสาวอณัฏฐา เวชชาชีวะ	เลขาธิการ ก.พ.ร.
นางอารีย์พันธ์ เจริญสุข	รองเลขาธิการ ก.พ.ร.
นายณัฐฐา พาชัยยุทธ	ที่ปรึกษาก่อนการพัฒนาระบบราชการ

คณะผู้จัดทำ

นางสาวนิชา สาทรกิจ	ผู้อำนวยการกองขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล
นางโชติมา สงวนพันธุ์ เวชพร	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ
นายคุณันต์ บางภูมิ	นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ
นางสาวพอฤดี คลังกรณ	นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการ
นางสาวพัริยา ขวัญพร้อม	นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ

TABLE OF CONTENTS

01 เรื่องเด่นประจำฉบับ

การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน
เพื่อตอบโจทย์ผลประโยชน์ต่อสังคม

03 Executive Talk

กรมสรรพสามิตกับ
การเดินหน้าสู่กรม ESG

07 B-READY Update

ผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefits)
ตามแนวทางการประเมิน B-READY

10 นานาสาระ

การเงินสีเขียว (Green Finance)
การเงินเพื่อพัฒนาประเทศไทย
สู่เศรษฐกิจสีเขียว

12 รอบรู้ ก.พ.ร.

การเตรียมความพร้อม
สำหรับการประเมิน B-READY

เรื่องเด่นประจำฉบับ

การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน เพื่อตอบโจทยผลประโยชน์ต่อสังคม

ในปัจจุบันแนวคิดการประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนได้รับความสนใจจากหลายประเทศทั่วโลก โดยมีสาเหตุมาจากความกังวลต่อความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ (Climate Risk) ความต้องการในการจ้างงานอย่างเป็นธรรม (Fair Labor) การส่งเสริมความหลากหลาย (Promoting Diversity) ความเสมอภาคและการมีส่วนร่วม (Equity and Inclusion) ทำให้ภาคธุรกิจต้องปรับตัวเพื่อรองรับต่อความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตาม การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนจะส่งผลดีต่อการดำเนินธุรกิจในหลายมิติ เช่น

- การลดค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้พลังงาน ลดของเสียหรือเปลี่ยนมาใช้พลังงานสีเขียว
- การเพิ่มกำไร เนื่องจากการปรับไปสู่ธุรกิจอย่างยั่งยืนจะสามารถขยายตลาดไปสู่กลุ่มลูกค้าใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มลูกค้าที่ต้องการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) หรือ ESG
- การดึงดูดและรักษาไว้ซึ่งแรงงานทักษะสูง โดยมีงานวิจัยของ IBM¹ ที่ระบุว่าพนักงานกว่าร้อยละ 70 เห็นว่าทิศทางการทำธุรกิจแบบยั่งยืนทำให้บริษัทมีความน่าดึงดูดในการเข้าทำงาน
- การสร้างความยืดหยุ่นให้แก่ธุรกิจ การดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนจะเป็นการดำเนินธุรกิจที่เน้นความเข้าใจลูกค้าเป็นศูนย์กลางทำให้สามารถปรับเปลี่ยนธุรกิจตามการเปลี่ยนแปลงความต้องการของลูกค้าทำให้ธุรกิจที่มีแนวทางการดำเนินการดังกล่าวสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า
- การสร้างความภักดีที่ลูกค้ามีต่อแบรนด์ (Customer Loyalty) งานวิจัยของ Capgemini² ที่กล่าวว่าผู้บริโภคจะมีความภักดีต่อแบรนด์ที่มีค่านิยมร่วมกัน โดยผลการสำรวจองค์กรด้านสินค้าอุปโภคบริโภคและการค้าปลีกพบว่าร้อยละ 77 ความยั่งยืนนำไปสู่ความภักดีที่ลูกค้ามีต่อแบรนด์เพิ่มขึ้น

¹ 2021 IBM, Sustainability at a turning point

² 2019 The Capgemini Research Institute, How sustainability is fundamentally changing consumer preferences

การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจที่ตอบสนองต่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ถือเป็นโอกาสทางธุรกิจที่น่าสนใจ เนื่องมาจากความต้องการของหลาย ๆ ประเทศที่จะมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ในปี ค.ศ. 2050 ทำให้ต้องนำเทคโนโลยีสีเขียวเข้ามาเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในหลาย ๆ ภาคธุรกิจ และมีมูลค่าตลาดในเอเชียมากกว่า 4-5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ³ ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาคการขนส่ง พลังงาน และการก่อสร้าง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาโอกาสในการดำเนินธุรกิจด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมสามารถแยกออกได้ 4 ประเภทธุรกิจ ได้แก่

- **ธุรกิจการลดระดับการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์**ที่เกิดจากเชื้อเพลิงฟอสซิลโดยแกนหลักของธุรกิจประเภทนี้คือ รถไฟฟ้า (EV) พลังงานหมุนเวียน (Renewable Energy) และเชื้อเพลิงแบบยั่งยืน (Sustainable Fuels)
- **ธุรกิจวัสดุสีเขียว (Green Material) ประเภทอุตสาหกรรมการผลิต** คือการนำหลักกล้าจากกระบวนการผลิตที่ไม่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลมาใช้ และธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารประเภทโปรตีนทางเลือก (Alternative Protein)
- **ธุรกิจที่ขับเคลื่อนด้านเทคโนโลยีสภาพอากาศ** ในธุรกิจประเภทนี้จะมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ ได้แก่ เทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์ และการกักเก็บคาร์บอน (Carbon Capture, Utilization and Storage: CCUS) เป็นเทคโนโลยีการดักจับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) และนำมากักเก็บภายใต้พื้นดินหรือใช้ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมอื่นๆ และธุรกิจด้านพลังงานไฮโดรเจน (Hydrogen) ที่มีศักยภาพในการเป็นพลังงานสะอาดและสามารถลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลได้
- **ธุรกิจความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) และการอนุรักษ์** ธุรกิจประเภทนี้ ได้แก่ การทำธุรกิจที่สามารถแก้ปัญหาโดยอาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based solutions: NBS) เช่น การก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว (Green Infrastructure) ระบบขนส่งสาธารณะ (Transport Model) และการพัฒนาเมือง (Urban Development)

จากข้อมูลประโยชน์และแนวทางการประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืนจะเห็นได้ว่าตลาดของธุรกิจเพื่อความยั่งยืนมีตลาดที่ใหญ่ และมีโอกาสทางธุรกิจจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยังประกอบการควรให้ความสำคัญในการประกอบธุรกิจประเภทดังกล่าวคือการพัฒนานวัตกรรมสีเขียวเพื่อให้มีจุดเด่นเหนือคู่แข่ง ความสามารถในการจัดการด้านเงินทุน การดึงดูดแรงงานทักษะสูง การรับรองมาตรฐานต่าง ๆ และการสื่อสารสร้างการรับรู้ถึงความเป็นธุรกิจที่ดำเนินการอย่างยั่งยืน ©

เรียบเรียงโดย: นายคุณันต์ บางภูมิ

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ก.พ.ร.

³ 2022 McKinsey Green Growth: Capturing Asia's \$5 trillion green business opportunity

Executive Talk

กรมสรรพสามิตกับการเดินหน้าสู่กรม ESG

“...เป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย
ด้วยภาษีสรรพสามิต โดยมุ่งเน้น
สิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG)
สร้างมาตรฐานสากล เดินหน้าประเทศไทย
สู่ความยั่งยืน แม้ว่ากรมสรรพสามิตไม่ใช่กรมใหญ่
แต่เราเป็นกรมที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้...”

ดร. เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ
อธิบดีกรมสรรพสามิต

GG on the Move ฉบับนี้ได้รับเกียรติจาก
ดร. เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ อธิบดีกรมสรรพสามิต
ซึ่งเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
สีเขียว มุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG)
มาให้มุมมองในการขับเคลื่อนภาครัฐสู่มาตรฐานสากล
เดินหน้าประเทศไทยสู่ความยั่งยืน

■ แนวทางและมาตรการของกรมสรรพสามิตในการขับเคลื่อน ESG

กรมสรรพสามิตได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายที่สนับสนุนสิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) หรือ ESG ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยภาษีสรรพสามิต โดยมุ่งเน้นสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) สร้างมาตรฐานสากล เดินหน้าประเทศไทยสู่ความยั่งยืน แม้ว่ากรมสรรพสามิตไม่ใช่กรมใหญ่แต่เราเป็นกรมที่สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจได้ โดยมี **ยุทธศาสตร์ EASE Excise** ในการขับเคลื่อนองค์กร

E ESG/BCG Focus

ยกระดับสินค้าและบริการที่เน้น ESG ดำเนินนโยบายภาษีเพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ส่งเสริมสนับสนุนภาษีสิ่งแวดล้อมเพื่อมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน เช่น มาตรการภาษีคาร์บอน (Carbon Tax) อะไรที่ทำลายสิ่งแวดล้อมจะเก็บภาษีมากขึ้น ใครปล่อยคาร์บอนมากจะถูกเก็บภาษีมากตามไปด้วย ในทางตรงกันข้ามหากใครช่วยลดสิ่งแวดล้อมจะเก็บภาษีน้อย เช่น แนวทางในการสนับสนุนการนำเอทานอลบริสุทธิ์มาใช้ในการผลิตพลาสติกชีวภาพ (Bioplastic) ซึ่งจะช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในขั้นตอนการผลิตสินค้า อีกทั้งยังเป็นการต่อยอดให้มีการใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในประเทศเพิ่มขึ้นอีกด้วย นอกจากแนวทางด้านสิ่งแวดล้อม กรมสรรพสามิตยังให้ความสำคัญในแนวทางการใช้มาตรการภาษีในการลดผลกระทบเชิงสังคม โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพ เป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับพี่น้องประชาชน มีมาตรการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีรถยนต์สำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ และเสริมสร้างเสถียรภาพทางการคลังให้ยั่งยืน

A Agile Way of Working

เปลี่ยนวิธีการทำงาน โดยการทำให้คนในองค์กรทำงานได้ง่ายและคล่องตัวขึ้น พัฒนาทักษะที่จำเป็นในอนาคต รองรับการทำงานข้ามสายงาน รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตบุคลากรให้เก่ง ดี มีความสุข และพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้วยการนำนวัตกรรมและกระบวนการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้รวดเร็ว คล่องตัว และสร้างสรรค์ เพื่อเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

S Standardization

ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานในทุกมิติ เพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานทุกกระบวนการงานด้วยการสร้างมาตรฐานการดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตให้มีมาตรฐาน เช่น มาตรฐานธรรมาภิบาลข้อมูล มาตรการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้เป็นมาตรฐานสากล มาตรฐานด้านดิจิทัล มาตรฐานการปราบปรามผู้กระทำความผิดเชิงรุกร่วมกับหน่วยงานปราบปรามที่เกี่ยวข้อง และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บภาษีให้เป็นมาตรฐานสากล พัฒนางองค์กรไปสู่องค์กรดิจิทัล

E End-to-End Service

บริการผู้เสียภาษีตั้งแต่ต้นจนจบในทุกช่องทางแบบไร้รอยต่อ ตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำ ยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดประสบการณ์ที่ดีกับการให้บริการของกรมสรรพสามิต

■ ความท้าทายในการขับเคลื่อน ESG

ดร. เอกนิติได้มองประเด็นความท้าทายในการขับเคลื่อน ESG

โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่

ความท้าทายในเชิงนโยบาย: เป็นความท้าทายในภาพใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายทางการเมืองหรือนโยบายที่ประเทศไทยประกาศเจตนารมณ์ว่าด้วย “การป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ” ในเวทีโลก ซึ่งหลายหน่วยงานที่ต้องขับเคลื่อนด้าน ESG ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ความท้าทายในเชิงเศรษฐกิจ: การเชื่อมโยง ESG กับเศรษฐกิจซึ่งเป็นความท้าทายในการสร้างความเข้าใจว่าการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมสามารถเชื่อมโยงกับการลดต้นทุนและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจได้ กล่าวคือ การลดต้นทุนจากการประหยัดพลังงานและการใช้พลังงานสะอาดสามารถสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและตลาดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากมีแหล่งเงินทุนสำหรับกิจกรรมสีเขียวจำนวนมาก เช่น สินเชื่อสีเขียว (Green Loan) ตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) กองทุนรวมตราสารทุนสีเขียว (Green Equity Funds) เป็นต้น ทำให้การเข้าถึงเงินทุนมีความสะดวกและต้นทุนต่ำลง นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงในตลาดโลกก็จัดเป็นความท้าทายในเชิงเศรษฐกิจ เพราะปัจจุบันกระแสของการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญประกอบการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน เช่น โรงงานที่จะมาตั้งฐานการผลิตที่ประเทศไทย จะตั้งคำถามว่าที่ไหนที่ปล่อยพลังงานสะอาดได้บ้าง ดังนั้น การลงทุนที่คำนึงถึงการใช้พลังงานสะอาด จะช่วยสร้างโอกาสให้แก่ประเทศในการดึงดูดตลาดจากต่างประเทศ

ความท้าทายด้านความรู้และการพัฒนาบุคลากร: การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรในเรื่อง ESG เพื่อให้เข้าใจและสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะปัจจุบันบุคลากรทั่วไปยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้ กรมสรรพสามิตจึงเร่งเครื่องพัฒนาบุคลากรและส่งเสริมกิจกรรม ESG เพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การขยายผลในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

■ ความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในการขับเคลื่อน ESG เพื่อเดินหน้าประเทศไทยสู่ความยั่งยืน

กรมสรรพสามิตให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนและสังคมที่มีคุณภาพ ได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ มีการรวบรวมความคิดเห็นและการออกแบบร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งตามกลุ่มสินค้าหลักของกรมฯ ได้แก่ 1) น้ำมัน 2) รถยนต์ 3) เบียร์/สุรา 4) ยาสูบ และ 5) เครื่องดื่ม ได้จัดกิจกรรม Listening Tour เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากภาคเอกชนเกี่ยวกับนโยบายของกรมสรรพสามิต รับฟัง Pain Point ที่เกิดขึ้นและดึงเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ จากนั้นนำการออกแบบเชิงระบบ (Design Thinking) การทำงานร่วมกันแบบ Agile และ User Experience (UX) มาใช้พัฒนานโยบายและยกระดับการให้บริการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ มีการพัฒนานวัตกรรมและ ดำเนินการโครงการ Flagship เพื่อขับเคลื่อนอย่างเต็มรูปแบบ มีการขยายผลไปยังส่วนภูมิภาค และจัดทำ Top20 วัดผล Engagement Survey รายไตรมาส ซึ่งนับว่าเป็นการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในลักษณะที่เรียกว่า OKR (Objectives and Key Results)

สำหรับความร่วมมือในการทำงานกับภาครัฐด้วยกัน กรมสรรพสามิตมีความร่วมมือใกล้ชิดกับหลาย ๆ หน่วยงานทั้งภายในกระทรวงการคลังและข้ามหน่วยงาน ความร่วมมือภายในกระทรวงการคลังที่เป็นรูปธรรมคือ การเชื่อมโยงข้อมูลสำหรับ 3 กรมจัดเก็บ ได้แก่ กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร และกรมศุลกากร ส่วนความร่วมมือข้ามหน่วยงาน เช่น การจัดเก็บภาษีคาร์บอนก็มีความร่วมมือกับองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปราบปรามทั้งออฟไลน์และออนไลน์ได้ร่วมมือกับทุกภาคส่วน ทั้งทหารและตำรวจสอบสวนกลาง (CIB) เป็นต้น

ด้วยเป้าประสงค์ที่กรมสรรพสามิตตั้งใจขับเคลื่อน จะเป็นการวางรากฐานให้ประเทศมีความสามารถในการแข่งขัน สร้างเศรษฐกิจให้เติบโต ส่งเสริมสังคมและดูแลประชาชนในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งในด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยกรมสรรพสามิตจะเป็นกลไกสำคัญของประเทศในการส่งเสริมให้สังคมน่าอยู่ ขับเคลื่อนเรื่อง ESG ด้วยนโยบายภาษีสรรพสามิตที่จะส่งผลให้เศรษฐกิจมั่นคง แข็งแรง เติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพ พร้อมช่วยยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศให้มีมาตรฐานสากล สร้างประโยชน์สูงสุดให้กับประชาชนและประเทศชาติต่อไป ☺

สัมภาษณ์และเรียบเรียงโดย:

นางโชติมา สงวนพันธุ์ เวชพร ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ และ นางสาวพริยา ขวัญพร้อม นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ สำนักงาน ก.พ.ร.

B-READY Update

ผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefits) ตามแนวทางการประเมิน B-READY

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ถูกนำมาใช้เป็นกรอบการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของหลายประเทศในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งธนาคารโลก ในฐานะผู้จัดทำการประเมิน Business Ready (B-READY) ได้มีการนำประเด็นความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและการลดความเหลื่อมล้ำมาเป็นประเด็นสำคัญ (Critical Themes) ในการประเมิน B-READY ด้วย ได้แก่ ประเด็นความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Sustainability) และประเด็นเพศสภาพ (Gender) ซึ่งการประเมินทั้งสองประเด็นดังกล่าวของธนาคารโลกนั้น จะพิจารณาในมิติของผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit) ร่วมกับความคล่องตัวขององค์กร (Firm Flexibility) ซึ่งหมายความว่านอกจากจะมีกฎระเบียบและบริการสาธารณะที่คำนึงถึงความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและเพศสภาพแล้ว ในกฎระเบียบและบริการสาธารณะดังกล่าวจะต้องไม่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจมากเกินไป

จากรูปแบบการประเมินดังกล่าวทำให้ภาครัฐในฐานะผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจจะต้องทบทวนกฎระเบียบและบริการสาธารณะที่สามารถตอบสนองได้ทั้งประเด็นผลประโยชน์ต่อสังคมและจะต้องไม่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ เช่น การนำแนวทางการประเมินความเสี่ยงมาใช้ในการออกใบอนุญาตทางธุรกิจ ส่งผลต่อการลดขั้นตอน ระยะเวลา และค่าใช้จ่าย ในขณะเดียวกัน ยังสามารถลดผลกระทบของการดำเนินธุรกิจที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้ โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน เช่น บริการการเงินสีเขียว (Green Finance) บริการการเงินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเพศ (Gender Finance) ที่ทำให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีเขียว รวมถึงการส่งเสริมผู้ประกอบการสตรีอันจะเป็นการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

มิติของผลประโยชน์ต่อสังคมและการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจตามแนวทางการประเมิน B-READY จะครอบคลุมทั้ง 10 ด้านตามวงจรการประกอบธุรกิจ ส่งผลให้ทั้งภาครัฐ และผู้ประกอบการต้องเตรียมความพร้อมและปรับตัวเข้าสู่การประกอบธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยแบ่งตามรายด้านของการประเมินฯ ดังนี้

ด้านการเข้าสู่ธุรกิจ (Business Entry) ประเมินการนำแนวทางการประเมินความเสี่ยง (Risk-based Assessment) มาใช้กับใบอนุญาตธุรกิจและใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการจัดเก็บข้อมูลผู้ประกอบการแยกเพศหญิง-ชาย (Sex-disaggregated Data) โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 42 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 87 คะแนน¹

ด้านที่ตั้งทางธุรกิจ (Business Location) ประเมินการจัดทำการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ส่งเสริมการดำเนินการตามมาตรฐานอาคารเขียว (Green Building Standard) การส่งเสริมสตรีและลดช่องว่างระหว่างเพศ เช่น การเปิดเผยข้อมูลการเป็นเจ้าของที่ดินแยกเพศหญิง-ชาย และลดช่องว่างระหว่างสตรีและบุรุษในสายอาชีพ โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 89 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 182 คะแนน

ด้านบริการด้านสาธารณูปโภค (Utility Services) ประเมินการนำพลังงานสะอาดมาใช้ในการเก็บข้อมูลความพึงพอใจในการรับบริการแยกเพศหญิง-ชาย และส่งเสริมสตรีและลดช่องว่างระหว่างสตรีและบุรุษในสายอาชีพ โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 65 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 120 คะแนน

ด้านแรงงาน (Labor) ประเมินการดูแลสิทธิและสวัสดิภาพของแรงงาน จัดให้มีศูนย์ดูแลเด็กในเวลางาน ป้องกันสตรีจากการถูกคุกคามทางเพศ ให้โอกาสสตรีในการเข้าถึงการฝึกอบรมทักษะและสิทธิประโยชน์ในการจ้างงานอย่างเท่าเทียม โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 30 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 49 คะแนน

ด้านบริการทางการเงิน (Financial Services) ประเมินการให้บริการสินเชื่อสีเขียว สินเชื่อสำหรับ SME สินเชื่อสำหรับสตรี และสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน (Financial Literacy) ให้กับสตรี โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 39 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 69 คะแนน

ด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) ประเมินการค้าแบบยั่งยืน (Sustainable Trade) กลไกการปรับ (ราคา) คาร์บอนข้ามพรมแดน (CBAM) และการส่งเสริมบทบาทของสตรีในสายอาชีพด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 111 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 212 คะแนน

ด้านการจัดเก็บภาษี (Taxation) ประเมินเรื่องภาษีเพื่อความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ภาษีคาร์บอน ภาษีพลังงาน และระบบการซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Emission Trading System) สัดส่วนเจ้าหน้าที่สตรีในด้านการจัดเก็บภาษี ความเสมอภาคทางเพศระหว่างการจัดการข้อพิพาทด้านภาษี โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 39 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 74 คะแนน

การระงับข้อพิพาท (Dispute Resolution) ประเมินแนวปฏิบัติในการจัดการข้อพิพาทด้านสิ่งแวดล้อม ความเสมอภาคระหว่างเพศในการจัดการข้อพิพาทและข้อจำกัดของสตรีในการเป็นผู้พิพากษา โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 61 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 120 คะแนน

การแข่งขันทางการตลาด (Market Competition) ประเมินการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) และการส่งเสริมสตรีในการเข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้าง (Gender Procurement) ทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 138 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 276 คะแนน

การล้มละลายทางธุรกิจ (Business Insolvency) ประเมินการจัดการด้านการล้มละลายในคดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมและแรงงานทั้งในการจัดลำดับการเรียกร้องของเจ้าหนี้มีประกันและไม่มีประกัน โดยมีคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคม (Social Benefit Points) อยู่ที่ 37 คะแนน จากคะแนนรวมทั้งหมด 77 คะแนน

เมื่อพิจารณาจากคะแนนผลประโยชน์ต่อสังคมและความคล่องตัวขององค์กรในการประเมิน B-READY ของธนาคารโลก พบว่าสัดส่วนระหว่างคะแนนทั้งสองส่วนใกล้เคียงกัน ทำให้ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ ถึงแม้ว่าจากรายงานความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business 2020) ประเทศไทยจะได้อันดับที่ 21 จาก 190 ประเทศ แต่ในรายงานความยาก-ง่ายในการประกอบธุรกิจ (Doing Business 2020) จะเน้นที่ประเด็นการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (Business Facilitation) หรือความคล่องตัวขององค์กร และมีจำนวนตัวชี้วัด (Indicators) 202 ตัวชี้วัด ซึ่งน้อยกว่าตัวชี้วัดในการประเมิน B-READY ที่มีถึง 798 ตัวชี้วัด ทำให้มีความท้าทายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประกอบธุรกิจที่คำนึงถึงผลประโยชน์ต่อสังคม ☺

เรียบเรียงโดย: นายคุณันต์ บางภูมิ

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ก.พ.ร.

น่านสาระ

การเงินสีเขียว (Green Finance) การเงินเพื่อพัฒนาประเทศไทย สู่เศรษฐกิจสีเขียว

ในยุคปัจจุบันที่โลกกำลังเผชิญกับความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเงินสีเขียว (Green Finance) ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการเปลี่ยนแปลงไปสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเงินสีเขียวไม่เพียงแต่ช่วยลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม แต่ยังสามารถเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาประเทศและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อีกด้วย บทความนี้จะสำรวจบทบาทของการเงินสีเขียวในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืน

■ การเงินสีเขียวคืออะไร

การเงินสีเขียว (Green Finance) คือ การเพิ่มกระแสการเงินไม่ว่าจากธนาคาร การให้สินเชื่อ การประกันภัยและการลงทุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนให้ไหลไปสู่กิจกรรมของโลกธุรกิจที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจุดสำคัญอยู่ที่การบริหารความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมให้ดีขึ้น คำว่าโอกาสใน “การให้ผลตอบแทนและประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม” ไปพร้อม ๆ กันนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น¹ การเงินสีเขียวไม่เพียงแต่ช่วยบรรเทาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม แต่ยังเปิดโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

■ ความสำคัญของการเงินสีเขียวสำหรับประเทศไทย

จากที่กล่าวไปแล้วว่าโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว ซึ่งถูกเรียกว่า “ภาวะโลกเดือด” (Global Boiling) สภาพอากาศรุนแรงนี้กระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และเศรษฐกิจของผู้คนทั่วโลก ประเทศไทยเองก็กำลังเผชิญปัญหาเหล่านี้เช่นกัน ภาคธุรกิจจึงควรเป็นอีกหนึ่งฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการลดวิกฤตต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น มิใช่มุ่งเน้นเพียงแค่การเติบโตทางธุรกิจและผลกำไรเพียงอย่างเดียว แต่ต้องมีความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้หลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปด้วย ดังนั้น การนำแนวคิด ESG (Environment, Social, Governance) มาใช้เพื่อพัฒนาความยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมจึงเป็นแนวคิดที่ตอบโจทย์ รวมถึง การเงินสีเขียว (Green Finance) เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้และช่วยให้ประเทศไทยก้าวไปสู่เศรษฐกิจสีเขียว อาทิ

¹ United Nations Environment Programme. (2016). The Financial System We Need: Aligning the Financial System with Sustainable Development. Retrieved from UNEP.

การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การลงทุนในโครงการสีเขียว เช่น พลังงานหมุนเวียน และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน สามารถช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน²

การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน การสนับสนุนโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถสร้างงานใหม่และเปิดโอกาสทางเศรษฐกิจในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสีเขียว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม³

การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน การนำเสนอแนวทางการเงินสีเขียวสามารถช่วยให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินที่เน้นความยั่งยืนและดึงดูดนักลงทุนที่มองหาการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม⁴

■ แนวทางการส่งเสริมการเงินสีเขียวในประเทศไทย

การผลักดันประเทศไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวโดยใช้การเงินสีเขียวเป็นเครื่องมือสำคัญสามารถดำเนินการได้หลายด้าน เช่น

การสนับสนุนกรอบระเบียบและนโยบาย

การสร้างกรอบระเบียบที่ชัดเจนและแรงจูงใจทางการเงินสำหรับการลงทุนในโครงการสีเขียว เช่น การลดภาษีหรือการสนับสนุนทางการเงิน จะช่วยกระตุ้นการลงทุนในโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม⁴

การพัฒนาตลาดการเงินสีเขียว

การสร้างตลาดสำหรับพันธบัตรสีเขียว (Green Bonds) กองทุนสีเขียว (Green Funds) และผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้มีการระดมทุนสำหรับโครงการสีเขียวได้มากขึ้น⁵

การศึกษาและการสร้างความตระหนัก

การให้การศึกษาแก่ผู้ลงทุนและผู้ประกอบการเกี่ยวกับประโยชน์ของการเงินสีเขียวและการลงทุนในโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะช่วยเพิ่มความสนใจและความเข้าใจในแนวทางการเงินสีเขียว⁶

การสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม

การลงทุนในการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียวใหม่ ๆ จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้และก้าวไปข้างหน้าในด้านเศรษฐกิจสีเขียว⁷

การเงินสีเขียวเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่ยั่งยืน การสนับสนุนการลงทุนในโครงการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญในการสร้างความยั่งยืนผ่านการทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรทางการเงินจากผู้ออมเงินไปยังผู้ที่ต้องการใช้เงินทุน โดยคำนึงถึงการเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจและสังคม และดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลที่ดี (ESG)⁸ การขับเคลื่อนในด้านกฎระเบียบ การพัฒนาตลาดและการศึกษาวิจัยจะสามารถช่วยให้ประเทศไทยก้าวสู่เศรษฐกิจที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ©

เรียบเรียงโดย: นางสาวพิริยา ขวัญพร้อม

นักพัฒนาระบบราชการปฏิบัติการ สำนักงาน ก.พ.ร.

² ธนาคารแห่งประเทศไทย. ทิศทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

ภายใต้ภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทย: <https://www.bot.or.th/th/news-and-media/news/news-20220823.html>

³ International Finance Corporation. (2021). Investing in Sustainable Growth: The Role of Green Finance.

⁴ Sustainable Finance Platform. (2023). Advancing Green Finance in Asia.

⁵ Climate Bonds Initiative. (2021). Global Green Bond Market Summary.

⁶ World Economic Forum. (2020). Financing the Transition to a Green Economy.

⁷ OECD. (2022). Innovating for a Green Economy.

⁸ ธนาคารแห่งประเทศไทย. การเงินเพื่อความยั่งยืน: <https://www.bot.or.th/th/financial-innovation/sustainable-finance.html>

รอบรู้ ก.พ.ร.

การเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน B-READY

การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2567 มีมติรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินการตามแนวทางการประเมิน Business Ready (B-READY) ของธนาคารโลก และมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละด้านเร่งดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน B-READY ของธนาคารโลก ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินการปรับปรุงงานบริการภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของหน่วยงานต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสื่อสารสร้างการรับรู้ความก้าวหน้าของภาครัฐในการปรับปรุงบรรยากาศในการประกอบธุรกิจและการลงทุนให้แก่ทุกภาคส่วนได้ทราบอย่างถูกต้องและทั่วถึงได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน B-READY อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

■ การประชุมติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการลงทุน

เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการลงทุน ณ ห้อง Function SIX ชั้น 6 โรงแรมสยาม แอทสยาม ดีไซน์ โฮเทล กรุงเทพฯ โดยมีนายณัฏฐา พาชัยยุทธ ที่ปรึกษาการพัฒนาระบบราชการ เป็นประธาน มีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องจาก 31 หน่วยงาน รวมทั้งสิ้น 98 คนเข้าร่วมการประชุม วัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมเชิงรุกสำหรับการประเมิน Business Ready (B-READY) และสร้างการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการลงทุนเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในการนี้ได้รับเกียรติจาก Ms. Valeria Perotti ผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารโลก และนายขวัญพัฒน์ สุทธิธรรมกิจ เจ้าหน้าที่อาวุโสธนาคารโลกประจำประเทศไทย นำเสนอแนวทางการประเมิน B-READY ของธนาคารโลก และรายงานการประเมินตามกรอบ B-READY ของกลุ่มแรกอย่างไม่เป็นทางการ พบว่า 50 ประเทศแรกที่มีการวัดประเมินตามกรอบ B-READY จะเผชิญกับความท้าทายของงานบริการภาครัฐ โดยเฉพาะในมิติของการนำดิจิทัลเข้ามาใช้ในการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งพบว่า ประเทศใดที่มีโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่ดี จะส่งผลต่อการประเมินตามกรอบ B-READY ในระดับดี และหลังจากผลการประเมิน B-READY ในรอบแรกออกแล้ว ซึ่งคาดว่าจะเผยแพร่ประมาณเดือนตุลาคม 2567 ธนาคารโลกอาจจะมีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวกับ Methodology และ Indicators

นอกจากนี้มีการนำเสนอกรณีตัวอย่างการขับเคลื่อนการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจและการลงทุนของกระทรวงพาณิชย์ โดยนายณรงค์ งามสมมิตร ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงพาณิชย์ และการรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รายงานว่ามีการปรับแก้กฎหมายให้รองรับการทำงาน Work from Home และปรับปรุงกระบวนการให้บริการ 51 กระบวนการ ในการลดขั้นตอนอำนวยความสะดวกให้แก่นายจ้างและลูกจ้าง รวมถึงการมี e-Service เพิ่มเติมในหลาย ๆ กระบวนการ ส่วนด้านข้อพิพาทด้านแรงงาน ทางกรมฯ ได้มีการศึกษา พ.ร.บ.แรงงานสัมพันธ์ ว่ายังมีข้อกำหนดใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อนายจ้างและลูกจ้างหรือไม่ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข กรมที่ดิน มีการนำข้อมูลโฉนดที่ดินที่เป็นกระดาษเข้าสู่ในระบบคอมพิวเตอร์แล้วเสร็จ มีการจัดทำสถิติเพศชาย-หญิงในสายวิชาชีพด้านที่ตั้งธุรกิจ และโพสอยู่บน Website แล้ว

โดยปัจจุบันพบว่า จำนวนเพศหญิงจดทะเบียนตั้งธุรกิจมากกว่าเพศชาย และในปี 2568 จะสามารถพัฒนาไปสู่การเป็นสำนักงานที่ดิน Electronic ครอบคลุม 56 จังหวัด ซึ่งสามารถทำธุรกรรมเกี่ยวกับที่ดินต่างสำนักงานได้ และในปี 2569 จะสามารถดำเนินการได้ทั่วประเทศ เป็นต้น

■ การประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนตามแนวทางการประเมิน Business Ready (B-READY) ของธนาคารโลก ด้านแรงงาน (Labor) และด้านการแข่งขันทางการตลาด (Market Competition)

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนตามแนวทางการประเมิน Business Ready (B-READY) ของธนาคารโลก ด้านแรงงาน (Labor) และด้านการแข่งขันทางการตลาด (Market Competition) เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2567 และ วันที่ 9 สิงหาคม 2567 ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

สำหรับการประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการขับเคลื่อนตามแนวทางการประเมิน Business Ready (B-READY) ของธนาคารโลก ด้านแรงงาน (Labor) มีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมฯ จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ขณะที่การประชุมฯ ด้านการแข่งขันทางการตลาด (Market Competition) มีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมฯ จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมบัญชีกลาง กรมทรัพย์สินทางปัญญา และสำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า วัตถุประสงค์ของการจัดประชุมฯ เพื่อชี้แจงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงานและด้านการแข่งขันทางการตลาด พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคเอกชน โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้ง 2 วัน รวมทั้งสิ้น 80 คน โดยความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

ด้านแรงงาน

- **กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน** ปรับปรุงกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 7 ฉบับ เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ
- **กรมการจัดหางาน** ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหางานและการจ้างงาน โดยปรับปรุงประเภทงานที่มีลักษณะจำเป็นอย่างเร่งด่วนหรืองานเฉพาะกิจ เช่น งานเมกะอีเวนต์ งานเทศกาลนานาชาติ งานเทศกาลดนตรีนานาชาติ หรืองานคอนเสิร์ต
- **สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง** อยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาขยายระยะเวลาการรายงานตัวจาก 90 วัน เป็น 180 วัน สำหรับกลุ่มคนต่างด้าวที่ทำงานใน 18 อุตสาหกรรมเป้าหมายและสตาร์ทอัพ

ด้านการแข่งขันทางการตลาด

- **กรมบัญชีกลาง** ส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสีเขียว โดยออกกฎกระทรวงกำหนดพัสดุและวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2563 เพื่อส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- **กรมทรัพย์สินทางปัญญา** จัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาด้านทรัพย์สินทางปัญญา (IPAC) มีผู้ใช้บริการมากกว่า 10,000 รายต่อปี และตลาดกลางทรัพย์สินทางปัญญา (IP Mart) เป็นศูนย์รวมสินค้าทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยกว่า 600 ผลงาน
- **สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า** ตรวจสอบและพัฒนากฎระเบียบเพื่อป้องกันการผูกขาดทางการค้า โดยปรับปรุงกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้องกับการจัดการข้อร้องเรียนการแสวงหาข้อเท็จจริง การให้บริการในรูปแบบออนไลน์ (e-Competition)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากภาคเอกชน

- 1 กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐใช้เวลานานในการตรวจสอบเอกสารและการเบิกจ่ายเงิน ควรมีการปรับปรุงขั้นตอนให้สั้นลงและรวดเร็วขึ้น เพื่อไม่ให้เป็นการระงับผู้ประกอบการ
- 2 ภาครัฐควรกำหนดเงื่อนไขในสัญญาจ้างให้บริษัทใหญ่ต้องซื้อสินค้าในประเทศ เพื่อสนับสนุนผู้ผลิตในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่ม SME
- 3 ควรส่งเสริมให้กลุ่ม SME เข้าถึงการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยการมีมาตรการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ประกอบการกลุ่ม SME ไปสู่การแข่งขันในตลาดต่างประเทศ และสร้างแรงจูงใจให้กับบริษัทขนาดใหญ่ที่ไปทำธุรกิจในต่างประเทศในการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้กับบริษัทขนาดเล็กในประเทศ ซึ่งจะช่วยยกระดับให้ผู้ประกอบการกลุ่ม SME สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจในประเทศ

■ การประชุมรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชนเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ

เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2567 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชนเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจ ณ โรงแรมรามา การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ โดยมีนางสาวอ้นฟ้า เวชชาชีวะ เลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นประธาน และผู้แทนจากภาคเอกชนเข้าร่วมการประชุมจำนวน 55 คน ซึ่งผู้แทนจากภาคเอกชนได้เสนอความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ สรุปได้ ดังนี้

ประเด็นด้านกฎหมาย

การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ภาครัฐต้องลดอุปสรรคโดยเฉพาะด้านกฎระเบียบในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งเป็นการดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ โดยการส่งเสริมการเปิดเผยและการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการรายย่อยสามารถเข้าถึงการเงินได้ง่ายขึ้น รวมทั้งการจัดเก็บภาษีของแพลตฟอร์มดิจิทัลข้ามชาติเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันกับผู้ประกอบการไทย

Regulatory Guillotine ปลดล็อกข้อจำกัดด้านกฎหมายโดยการทำ Regulatory Guillotine เนื่องจากปัจจุบันมีกฎระเบียบใหม่เพิ่มเป็นจำนวนมาก แม้จะช่วยกำกับและควบคุมการประกอบธุรกิจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่สร้างภาระและค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นให้แก่ผู้ประกอบการ จึงควรเปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคมีส่วนร่วมในการร่างกฎหมายใหม่ด้วย รวมถึงควรลดภาระในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการ เช่น การเพิ่มวันลาคลอดของพนักงาน ซึ่งหากมีผลในทางปฏิบัติ ภาครัฐควรมีนโยบายเพื่ออุดหนุนภาคเอกชนในการปฏิบัติตามกฎหมาย

คุณภาพของการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายไทยมีความเข้มแข็งและเป็นไปตามหลักนิติสากล แต่กลับมีข้อจำกัดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการบังคับใช้จริงและการนำไปปฏิบัติ จึงควรมีการทบทวนกฎหมายเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำไปปฏิบัติและการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายได้จริง ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนอีกทางหนึ่ง อีกทั้งการตรากฎหมายขึ้นใหม่ มีความทับซ้อนกับกฎหมายเดิมที่มีอยู่ ดังนั้น หากจะมีการตรากฎหมายขึ้นใหม่ ควรมีการทบทวนกฎหมายเก่าและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การปรับปรุงกฎหมายให้รองรับ e-Commerce ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการต่างชาติ ท่ามกลางการแข่งขันการค้า e-Commerce ที่ผู้ประกอบการสามารถขายสินค้าและบริการข้ามประเทศได้

การมีส่วนร่วมในกระบวนการยกร่างกฎหมาย การออกกฎหมายใหม่มักไม่ได้คำนึงว่ามีความจำเป็นจริงหรือซ้ำซ้อนหรือไม่ การให้คำจำกัดความบางครั้งไม่ชัดเจนมากพอทำให้ภาครัฐและภาคเอกชนตีความกฎหมายไม่เหมือนกัน เนื่องจากภาครัฐไม่ได้ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้น ยกร่างกฎหมาย ซึ่งการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเมื่อมีร่างกฎหมายแล้วมักจะมีข้อจำกัดและแก้ไขได้ยาก จึงควรให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการยกร่างกฎหมายด้วย และจัดทำ การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis: RIA)

กฎหมายที่รองรับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ภาครัฐออกกฎหมาย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศซึ่งทำให้กระบวนการผลิตเปลี่ยนแปลงไป เช่น การส่งเสริม การใช้พลังงานสะอาด การผลิตรถยนต์ไฟฟ้า เป็นต้น ทำให้ภาคการผลิตและอุตสาหกรรมมีต้นทุนที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐยังไม่มีมาตรการอุดหนุนเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเปลี่ยนผ่านรูปแบบการประกอบ ธุรกิจไปสู่ธุรกิจสีเขียวได้โดยที่ยังคงความสามารถในการแข่งขันและการดึงดูดการลงทุน

ประเด็นด้านงานบริการดิจิทัลและการเปิดเผยข้อมูล

การปรับปรุงบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัล จำเป็นต้องปรับขั้นตอนและกระบวนการทำงานให้สามารถเชื่อมโยง ข้อมูลและบริการได้ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการแบบ End-to-End เพื่อลดการกรอกข้อมูลซ้ำ ๆ แม้ว่าจะมี การทำ Cross Border Paperless ในระบบ National Single Window (NSW) อย่างไรก็ดี การขออนุญาต แบบ Single Submission ยังเป็นไปอย่างล่าช้า

การใช้ประโยชน์จากข้อมูล ในการตัดสินใจและการวิเคราะห์งานบริการเป็นสิ่งสำคัญ เพราะข้อมูลภาครัฐ จะเป็นประโยชน์กับภาคเอกชนในการนำไปสร้างให้เกิดขีดความสามารถในทางการแข่งขันของประเทศ

การเปิดเผยข้อมูลเพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้และเชื่อมโยงข้อมูล เข้าด้วยกันเพื่อให้สถาบันการเงินใช้ในการประกอบการพิจารณาการให้สินเชื่อ จะช่วยให้ผู้ประกอบการ SME มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้มากขึ้น

ประเด็นด้านการอำนวยความสะดวกให้คนต่างชาติ

การอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจให้คนต่างชาติ บริษัทต่างชาติต้องจ้างที่ปรึกษากฎหมาย ในการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่าย และเพิ่มความเสี่ยง ในการเริ่มต้นธุรกิจในประเทศไทย แม้ว่าจะเปิดโอกาสให้มีการทำ Sandbox ได้ แต่ในทางปฏิบัติ บริษัทต่างชาติเห็นว่าการเข้าถึง Sandbox เป็นสิ่งเป็นไปได้ยาก ส่งผลให้เกิดปัญหาการจ้างคนไทย จดทะเบียนธุรกิจแทน (Nominee)

การปรับปรุงกระบวนการต่อวีซ่าและใบอนุญาต การอำนวยความสะดวกไม่ใช่เพียงแค่สำหรับนักลงทุน ต่างชาติเท่านั้น แต่ต้องหมายรวมถึงครอบครัวของนักลงทุนด้วย การต่อวีซ่าและใบอนุญาตทำงานในประเทศ ไทยมีความยุ่งยากจนบางครั้งต้องเดินทางออกนอกประเทศเพื่อต่อวีซ่าหรือออกไปทำงานทำในต่างประเทศ แทน ทำให้ไทยสูญเสียแรงงานที่มีศักยภาพ

ประเด็นด้านอื่น ๆ

- **การเตรียมความพร้อมด้านทักษะของแรงงาน** ควรมีการกำหนดมาตรฐานแรงงานและเร่งพัฒนาความรู้และทักษะ (Reskill/Upskill) โดยเฉพาะสำหรับคนรุ่นใหม่ เพื่อรองรับรูปแบบการประกอบธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป
- **การส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐสีเขียว** ควรส่งเสริมการดำเนินธุรกิจสีเขียวอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยส่งเสริมผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและบริการสีเขียวให้มีส่วนร่วมในการแข่งขันในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีสีเขียวผ่านศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ (Incubator) เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความสามารถในการแข่งขัน
- **การคำนึงถึงการพัฒนาที่ครอบคลุม** การปรับปรุงการดำเนินงานของภาครัฐ ตามแนวทางการประเมิน B-READY เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจเป็นเรื่องที่ดี อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงผลกระทบในมิติอื่น ๆ ควบคู่ด้วย เช่น การดำเนินธุรกิจสีเขียวที่ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนที่สูงขึ้น ร่าง พ.ร.บ. ควบคุมการตลาดอาหารและเครื่องดื่มที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเด็ก พ.ศ. ที่เน้นส่งเสริมด้านสุขภาพแต่เป็นอุปสรรคต่อด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีมาตรการรองรับเพื่อให้เกิดการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ยังมีการเสวนาในหัวข้อ **“พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวเพื่อการประกอบธุรกิจที่ยั่งยืน”** ซึ่งได้รับเกียรติจากอธิบดีกรมสรรพสามิต (ดร.เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ) รองผู้จัดการใหญ่ และ Corporate Strategy and Innovation Division Head ธนาคารกสิกรไทย (ดร.กรินทร์ บุญเลิศวิเศษ) CEO Bank of America (นางสาวอรกัญญา พิบุลธรรม) และผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมความยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (นางสาววิมลิตา กุลตังวัฒนา) ร่วมเสวนา

ซึ่งจากการเสวนาพบว่าเศรษฐกิจสีเขียวเป็นทั้งความท้าทายและโอกาสของภาคเอกชน โดยมีปัจจัยในการขับเคลื่อนได้แก่ การเข้าถึงเงินทุนและเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการประเมิน B-READY ในส่วนของความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ทำให้มีกรอบการดำเนินการที่ชัดเจนและแนวปฏิบัติที่ดีที่สามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวได้

สำนักงาน ก.พ.ร. จะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากการทุกการประชุมไปขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป เพื่อสร้างโอกาสทางการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทย ขับเคลื่อนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการประกอบธุรกิจและการลงทุนของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ©

ข้อมูลจาก: กองขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล สำนักงาน ก.พ.ร.

GOOD GOVERNANCE on the MOVE 3

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน 2567

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
59/1 ถนนพินธุโลก แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 02 356 9999 โทรสาร 02 356 9910
E-mail: saraban@opdc.go.th

ลุ้นรับของรางวัล!!

พัดลมพกพา

10 รางวัล

เพียงตอบแบบประเมินความพึงพอใจวารสาร

